

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.
Expedice se nachází na ostrově Kampa 508—III.

Předplatní podmínky:
Pro Prahu: čtvrtletně 90 kr., půlletně 1 zl. 80 kr., celoročně 3 zl. 60 kr.
(Předplacení pro Prahu přijímá též Národní knihkupectví **Em. Petřika**.)

DALIBOR.

S poštou v říši rakouské: čtvrtletně 1 zl., půlletně 2 zl., celoročně 4 zl.

V státech německých: čtvrtletně 25 str. gr., půlletně 1 tol. 20 str. gr., celoročně 3 tol. 10 str. gr.

Pro Rusko: čtvrtletně 1 rubl, půlletně 2 rubly, celoročně 4 rubly

Časopis pro hudbu a umění vůbec.

Edvard Nápravník.

(Pokračování.)

Až do r. 1860 nepracoval Nápravník, jak se zdá, o žádné původní skladbě. Jsa učitelem hudby v ústavě Petra Maydla, aranžoval toliko buď k postním zábavám neb výročním zkouškám chovanců jednoduché klavírní kusy pro více pian, na př. ouverturu k „Ruy Blas“ a „Tell“ — Polonézu od Beethovena — Sonaty od Mozarta atd.

Nápravník toužil po vyšším, samostatném hudebním zaměstnání, ačkoliv se upříti nedá, že i co učitel piana byl spolehlivý a zdárně prospíval. Přátelský druhdy poměr Ed. Nápravníka s jeho přítelem E. M. ochladl tak, že oba spolu po více let už nemluvili; avšak krajan Nápravníkův nezanevřel proti němu váže si jeho nevšedních schopností.

Jednoho dne, bylo to as na začátku května 1860 — potkal se E. M. s nebožtíkem Moricem Mildnerem, profesorem houslí na konservatoři pražské, jehož byl důvěrným přítelem.

„Hledám kapelníka, jenž by zároveň byl pianistou, pro knížete Yusupova do Petrohradu; a jsem věru na rozpacích, koho doporučit,“ pravil Mildner, „nemůžete mi někoho říci?“

„Proč ne?“ odvětil E. M. „Znám mladého nadaného skladatele, jenž v tomto ohledu veškerým požadavkům vyhoví.“

„Nuže tedy ho ke mně pošlete; koho mi doporučíte, toho i já doporučím a uvidíte, že místo to obdrží.“

„Pošlu Vám ho co nevidět!“ doložil E. M., když se s prof. Mildnerem rozcházel a už mezi rozmluvou myslel na Edvarda Nápravníka, ačkoliv věděl o více kompetentech pro ono místo. Nedbaje na nepříznivý poměr, v jakém stál k Nápravníkovi, napsal mu přec as následující list:

Milý krajane! Víím pro Vás o výnosném kapelnickém místě v Rusi; přejete-li se je, navštivte zítra svého ochotného — E. M.

Druhého dne potkal Ed. Nápravník svého rodáka právě když se k němu v záležitosti nabízeného místa ubíral, na ulici, a smířiv se s ním utvrdil na novo přerušovaný svazek přátelský. Na to šel Nápravník s doporučným listem svého rodáka k Mildneru, jenž mu slíbil, že ho knížeti Yusupovu doporučí. A Mildner držel také slovo. Avšak vyjednávání to prodloužilo se až k přístímu roku.

Od té doby, co se byli oba přátelé smířili, započla nová doba kompoiční činnosti Nápravníkovy; neboť krajan jeho povzbuzoval ho opět a opět k novým pracím. A vhodná příležitost ke komponování naskytila se brzo. Redakce „Dali-

bora“ uveřejnila dne 10. června 1860 báseň „Lovecká“ od Veleb. Podstřemšínského s tím poznamenáním, že uveřejní nejlepší skladbu na slova ta v „Záboji“, sbírce to českých čtvero zpěvů. Na vyznání to přihlásilo se šest sborů, z nichž za nejlepší uznány byly skladby od Ed. Nápravníka, Al. Hniličky a Fr. Suchánka. Nápravníkův sbor vyšel co op. 1. v pátém sešitu „Záboje“ na začátku srpna 1860.

(Pokračování.)

Úvahy.

Am See. Drei Charakterstücke für das Piano von J. A. Hlaváč. Op. 13. V komisi u Jana Schindlera v Praze.

Že se jisté city, duševní rozpoložení, aneb jisté výjevy v přírodě i životě hudbou alespoň povšechně vyjádřiti, nápodobiti, aneb charakterisovati dají, o tom nemusím tuším slov šířiti. Kdož nezná na př. Chopinův neb Beethovenův smuteční pochod, z něhož zádumčivé hrobové zvuky zaznívají a v němž pohřební průvod dosti patrně znázorněn jest? A jak trefně charakterisoval Chopin ve své „Ukolébavce“ (Berceuse) vedle důvěrného a významného zpěvu i to kolísání kolébky? Jak výtečně naznačil Henselt ve své etudě „Orange tu ne sauras m'abattre“ blýskání, rachocení a udeření hromu? Jak krásně naznačil Mendelssohn a Liszt ve své „přádelní písni“ mimo jiné i také to vrčení kolovrátku! Jednotvárný život pastýřů a rybářů charakterisoval výtečně svými zdařilými eklogami pro piano mistr Václ. Tomášek, jakož i mnoho jiných novějších skladatelů svými idyllami. Také panu A. J. Hlaváčovi posloužilo rozličné duševní rozpoložení rybáře za látku ke třem charakteristickým kusům, v nichž si skladatel obral za úlohu, zpěv, nevoli a sen rybářův hudbou vylíčiti, a které jmenem „Am See“ (Na jezeře) pokřtil. V první skladbě „Zpěv rybářův“ zaznívá pěkná, jednoduchá, titulu odpovídající melodie, která jsouc nešena takovoutěž harmonií a přiměřenou rytmikou povšechně charakterisuje selankovitý zpěv prostého lovce ryb; pravíme povšechně, neboť melodie ta hodila by se také ku charakterisování pastýřova a myslivcova, slovem idyllického zpěvu. Druhá skladba „Nevole rybářova“ neobsahuje dle našeho zdání žádné známky, která by naznačovala ono rozpoložení duše rybářovy, jež udáno jest titulem. Je to spíše „stesk,“ než „nevole“; tak alespoň působí na nás ta která melodie. Chtěl-li skladatel vylíčiti v druhé skladbě nevoli rybářovu, že snad neuložil žádných ryb, musel by voliti k naznačení podobného rozpoložení zcela jinou melodii i charakteristiku — as takovou, s jakou se často potkáváme v některých ze sonat Beethovenových. V třetí skladbě naznačen jest „Sen rybářův“ lehkou figurací a příslušnou melodií. Celá skladba, psána jsouc v slohu klavírním, hodí se pro prostřední pianisty. R.

Dopisy.

Z Paříže, 20. žervna. (Albert Grisar. — Nové opery.)

Jelikož vám málo as bude známá sklad. činnost nedávno zesnulého Grisara, podám o něm zde několikrát. Albert Grisar, skladatel franc. narodil se dne 26. prosince 1808 v Antverpenu. Jeho rodiče určili ho k stavu kupeckému, ale démon hudby zmocnil se ho a vedl ho do Paříže okolo r. 1830. Zde studoval harmonii pod znamenitým professorem Rejchou, rozeným Čechem. Na to odebral se do své vlasti. Nejprve skládal Grisar písně a romance, kterými si velké pověsti dobyt. Jeho romance „La folle“ (Bláznivá) zbudila mnoho povyku; avšak on se nedal pochvalou obecenstva klamati. První svou práci „Le mariage impossible“ (Nemožné manželství), komickou operu v 1 aktu dal r. 1833 v Bruselu provozovati. Na to pak navrátil se do Paříže a dal poznenáhla provozovati své opery: Sarah la folle (Třeštěná Sára) — L'An mil (Rok tisícátý) — L'Eau merveilleuse (Zázračná voda) atd. Grisar uznáv, že se má ještě v hudbě mnoho co učit odebral se r. 1840 do Neapole a studoval několik let kontrapunkt u Mercadante. Cesta do Italie nesla mu dobré ovoce a navrátil se r. 1848 do Paříže, aby dal provozovat svou operu: „Gilles raviseur“, byl v každém ohledu jak na těle tak i na duchu osvěžen. V této nové periodě složil brzy za sebou operetty: Les Porcherons — Bon soir monsieur Pantalon — Le Carillonneur de Bruges — Le Chien du Jardinier — Le Joailier de Saint James — La Chatte merveilleuse — Régniments d'amour. Zemřel dne 15. června v Asuieres a zanechal po sobě 6 partitur dokončených oper. Xavier Aubryet praví o jeho hudbě ve spisu „Ingements nouveaux.“ Jeho hudba je *francouzská* a to pro její svěžest, něžnost a neočekávané obraty; zároveň ale *venecijská* pro jakýsi neznámý půvab a kouzlo, slovem je Gozzim v hudbě. — Grisar zanechal po sobě šest operetek, jejichžto názvy jsou: Riquet et la houppe. — Rigolo — L'oncle Salomon — Les contes bleux — Afraja — Le parapluie enchanté. — V divadle „Folies dramatiques“ provozovala se v květnu komická opera „Le petit Faust“ (Malý Faust) ve 4 aktech od M. Hervéa. Je to parodie na Gounodova Fausta. Libretto pocházejíc od Cremieuxe a Jaime je zábavné a duchaplné. — Opera ta se líbila. Ještě většího úspěchu došla komická opera „La fontaine de Berny“ (Potok Bernyský) od Adolfa Nibelle, slova od Alb. Seconda. Nová tato partitura oplývá v skutku utěšenými motivy, romancemi, duetty, triy, lehkými a půvabnými kvartetty. Ouvertura ač trochu jednotvárná, se líbila. Libretto je zajímavé a zdařilé. — V divadle „Théâtre lyrique“ provozovala se nová třiaktová opera „Don Quichote“ od Ernesta Bonlangera. Libretto k této operě sepsali M. Carré a Jul. Barbier dle španělského románu téhož jména. Ernest Bonlanger je skladatel mající více talentu než štěstí, znát důkladně své umění a vynalezá šťastné nápěvy; jediná věc kterou v jeho slohu pohřešuji, je originalnost. Nevím věru, ku které škole náleží. Nejvíce pochvaly došli následující kusy: trio, žertovné duetto a sbory. V divadle „Opera comique“ konají se přípravy k provozování nové opery „Díblík z hor“ od Semeta. Libretto je zpracováno dle románu G. Sandové. Dekorační malíři Desplechin a Rubé posláni jsou od ředitelstva do Berry, aby u přítomnosti pí. Sandové nakreslili krajiny, v nichž se odbývají hlavní scény této opery. —s.

Z Rotterdamu. (Opera. — Jedn. Matschapij tot Bevordering der Toonkunst. — Soirées pro komorní hudbu, — Konservatorium hudby. — Hudební slavnost.)

S operou „Figarova svadba“ ukončila se zde sezona operní. Všichni solisté, kteří v ní účinkovali, byli květinami a věnci obdarováni. Na konci měl řeč tenorista p. Karel Schneider k řediteli p. L. Saaru, v které mu vyjádřil díky ve jménu jeho příznivců za dobré a pečlivé vedení ústavu, a na důkaz uznalosti doručil mu velký krásný vavřínový věnec. K příští saisoně chystá se co novinka na repertoire „Manfred“, opera od Reinecke a „Meistersinger von Nürnberg“ od Rich. Wagnera. — Jed. Matschapij tot Bevordering der Toonkunst, která jest rozšířena po celém království Nizozemském v 22 městech, čítá kromě skutečných údů 138 čestných, samé nejznamenitější umělce, skla-

datele a hudební spisovatele, ke kterým svého času též náležel W. J. Tomášek a K. F. Pitsch. V sezení této společnosti (23. června 1868) byl též co dopisující úd zvolen p. V. A. Ambros. Co výborové této společnosti zde v Rotterdamu jsou: J. Smalt, O. G. Schulze van Houten, L. M. Pinkoffs, P. J. W. van der Berg, C. G. van Mouten. Účel jednoty je mezi jiným ten, že dává talentní hudebníky nizozemské dokonale v hudebním umění vzdělati a jejich dobré skladby provozovati a tisknouti. Společnost ta uspořádala tuto zimu 2 oratoria, Paulus a Die Jahreszeiten — 6 velkých koncertů a jeden obzvláštní hudební večer, v kterém se provozovalo requiem C-moll od Cherubiniho a kantata „Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit“ od J. S. Bacha. Zvláštní hudební pochoutku poskytl obecenstvu 5. koncert, v němž proveden byl poprvé koncert C-dur pro piano, housle a cello od L. Beethovena. Na piano hrál J. H. Licke-meier, housle Čech E. Wirth, cello O. Eberle, učitelové na zdejší konservatoriu. Solisté v těch 6 koncertech byli: Josefa Weyringerova, A. Jaell a jeho choť Marie Jaell-Trautmannová, Maria Devrvisová, A. Wilhelmi, Moravanka Emilie Kainz-Prauseova, Clara Schumann-Wieckova, J. Goltermann, J. Stockhausen, Anna Straussova, Vilma von Balas-Bognar a Sophie Menterova. Dřívější Quartett-Soirées, které zde p. Rappoldi zařídil, jsou překřtěny a jmenují se nyní „Kamermuziek-Soirées.“ Pořádají je pánové: S. de Lange (klavír), Wirth a Eberle. V nich spolupůčinkovali tuto zimu: Slečna Weyringerova (zpěv), p. Kunze (housle), p. Stieffel (viola). Že všeobecné oblíbenosti zde docházejí, o tom svědčí hlavně okolnost ta, že jim posluchačů rok od roku přibývá a že větší síně zapotřebí mají. Nyní se odbývají ve velké koncertní síni, nazvané: Zaal tot Nut van't Algemeen. Ve zdejší konservatoriu hudby se učí chovanci theorii, harmonii, komposici a jiným hudebním odvětvím, pak zpěvu, pianu, houslím a cellu. Ústav čítá nyní 443 žáků a žákyň a sice 181 chlapců, 262 dívek. Největší díl se učí hře na klavír v níž vyučují: ředitel Bargiel a 8 zasloužilých učitelů, týdně v 99 h. Dne 25. a 26. června byla zde hudební slavnost, kterou zřídil W. Bargiel. Solisté byli následující: pí. H. Lemens-Scherringtonová, koncertní zpěvačka z Londýna (soprán), slečna F. Schreckova, koncertní zpěvačka z Bonnu (alt), p. Dr. G. Gunz, od dvorní opery z Hanoveru (tenor), p. C. Hill, operní zpěvák velkoknížete Meklenburg-Schwerinského (bass) — p. L. Strauss z Londýna (housle) — p. S. de Lange, J. H. Siekemeier z Rotterdamu (piano). (Pokr.)

Z Vršce dne 5. lipna. (Slavnost svěcení praporu srbsk. zpěv. spolku.)

Že zdejší zpěv. spolek dne 21. června odbýval slavnost svěcení praporu, bude Vám známo a proto se domnívám, že Vás bude zajímati zpráva o výsledku jeho. Dne 20. již od rána až do noci přicházeli hosté ze všech srbských měst a byli od zdejšího obecenstva tak přátelsky přijmuti, jak si jen mohli přát. Slavnostných bran, praporů, koberců atd. bylo v hojnosti vidět, a u večer konalo se osvětlení celého města. Tentýž den se jelo vstříc kumi, (kmoře, paní A. z Lazarovičů). Asi s 30 vozy i banderium na koni a s jásotem se do města doprovodila. Dne 21. již o 7 hod. shromáždili se všichni přítomní zpěv. spolkové ku společné zkoušce v městském parku v aréně a odtud se odebrali, jsouce hudbou doprovázeni, do bytu předsedníkovy, by přijmuli k svěcení ustanovený prapor. Nyní se hnul od školy zpěv. spolku velkolepý průvod s praporem a odebral se doprovázen jsa asi 50 družičkami, zpěv. spolky, hosty, a mnoho tisíc čítajícím lidem do kostela, kde se odbývaly služby boží, při kterých zpíval smíšený sbor zdejšího zpěv. spolku.

Po službách Božích se konalo ve zvláštní k tomu cíli postavené tribuně svěcení; před kterým obřadem měl náš předseda p. Rajič velmi duchaplnou řeč, po níž hromové „Živio!“ z tisíce úst následovalo. Na to zapěli všickni přítomní spolkové ráznou píseň „Nedajmo se“ od sbormistra V. Hlaváče, pro slavnost zvlášť složenou. Ve 2 hod. odp. byl uspořádán *banket*, na kterém se zúčastnilo asi 350 osob. Zde se řečnilo s velkým úspěchem, tak že se banket teprve o 7 h. ukončil. V 8 hod. se odbývala *beseda* v aréně, která byla tak přeplněná, že mnozí byli přinuceni venku zůstat. První číslo byl sbor „Žalmy Tatranského Slovana“ od Procházky, provedené od více než

200 zpěváků, který se potkal s velikým účinkem; potom následoval sbor od Jenka, přednesen od zpěv. spolku ze srb. Bělehradu; dále přednesl p. V. J. Hlaváč na harmonium piecu tak výtečně, že se třikrát opakovat musela. Další čísla byly sbory přednesené od zpěv. spolku z *Pančavy, Nov. Sadu, Temišvaru, Vršce* a poslední opět od všech předneseno „Nedajmo se.“ Mezi sbory byly dobře vpletené govori p. Vladimíra Jovanoviče i Glíši Geršiče. Oba se osvědčili co neobyčejní řečníci. Ačkoliv se beseda skončila teprv o půl 12 h. v noci, držel se ještě průvod s pochodněmi a sice k bytu kmotry a Vladimíra Jovanoviče. Dne 22. byl ustanoven den ke skupštině (shromáždění) zpěv. spolků, by se konstitovala „*Pěvecká jednota*“. Tu se vybrali nejdříve za předsedu: Vladimír Jovanovič, za podpředsedu V. J. Hlaváč, a za písaře Uroš Gavrilovič, Kamenko Jovanovič, i Pavlovič, redaktor „*Pančevca*.“ Nyní následovalo čtení došlých telegramů, mezi kterými několik z Čech n. p. od Pražského Hlaholu, Malostranského Lumíra, redakce Dalibora, z Domažlic, z Brandýsa nad Labem a jiných více, pravou bouří vyvolaly, a žádáno, by se i do srbského přeložily. Telegramů bylo více než 80. V sezení tom se uzavřelo, by vypracoval zdejší spolek stanovy pro pěveckou jednotu, které se předloží omladinské skupštině. Večer bylo slavnostní představení od právě zde meškající národní divadelní společnosti, výborně provedeno, tak že se zajisté všickni hosté s úplným uspokojením domů navrátili. —ič.

Z Lublaně dne 5. června. (Zdejší hudební poměry. — Filharmonický spolek. — Ant. Nedvěd. — Zp. sp. Čitalnice. — Žen. zp. sp. — Círk. hudba. — Ant. Förster. — Divadlo. — Civ. kapela).

Za absolutismu stával zde jen filharmonický (hudební) spolek, kteréhož ředitelem byl před Ant. Nedvědem Kašpar Mašek, bratr Albina Pražského. Tentýž Kašpar žije zde od malé peněsíčky, od vyučování i od komponování (nyní se to může nazvat jen vy- neb opisováním; vždyť je chudšas již stár a nikdy nevynikal zvláštnostmi.) Jeho syn Kamil, nadějný hudebník, zemřel před několika léty v útlém mládí. Jeho dvě dcery pomáhají mu v hudebním zaměstnání. Filharmonický spolek, za času absolutismu bez toho již německý, stal se nyní, když se zřídila „Čitalnice“, rozhodně německým. Krom A. Nedvěda jsou tam ještě tito učitelé: Moravec pro zpěv a piano (slabá síla), Zöhrer pro violoncel a piano (dobrá síla) a Zappe (výtečný houslista). Ant. Nedvěd, Čech a znám též co schopný komponista více skladeb církevních, písní slovinských pro mládež, sborů atd., z nichž některé v těchto listech posouzeny byly, je sbormistrem a řídí orkestrální produkce, k nimž mu stojí k dispozici placený a z vojákův i civilistův sestávající orchestr. Větší produkce jako někdy nějaké oratorium neb synfonie se s tíží sežene a málo přátel má, nejvíce se líbí zde (prosím, vždyť jsme v Lublani) koncert na způsob českých besed, kde se honí vše po sobě a jen hodně veselého neb sentimentálního rázu. Klassické skladby málo kdy se uvádějí na repertoire; nejvíce zajímá zdejší publikum výňatky z oper. Charakteristicky je, že se vždy hledí více k hlasu a přednesu; nikoliv ale ke kusu a jeho vnitřní ceně. A kdyby božský výtvar se provedl a zpěvák dostane při tom kapucína do krku — padne kus; naopak když se výtečně provede třeba „roztrhaná chalupa“ — tu je potlesk nekonečný. To je hlavní měřítko pro zdejší vkus — u obou stran, u němčourské jak u slovanské. — V Čitalnici konají se produkce více lehčího rázu, někdy též dávají trio neb kvartetto od Beethovna neb Mozarta; hlavními čísly jsou však vždy mužské sbory. Čitalnice má mladší a silnější síly zpěvní; filh. spolek má více starších ale též chraplavých hlasů, — počet těch i oněch se tak vyrovná; kolísat mezi 20 a 40, pro větší produkce se i více jich sežene. Též ženský zpěv. spolek máme. Naše besedy bývají nejčastěji spojeny s produkcemi dramatického spolku. Hrávát se obyčejně po hudební části laktový kus dramatický. Nejvíce sborů si vypůjčujeme ovšem z Čech. *Slavíkův* „*Rekúv sen*,“ *Křížkovského* „*Utonulá*,“ *Procházkovy* „*Hlahol*“ a „*Pomoc pro náramnou lásku*,“ *Bendlův* „*Svoji k svému*“ a jiné se dávají krom původních slovanských od *Jenka, Ipavce* a Ant. Förstra, jehož sbory „*Samo*“ a „*Na boj*“ se velice líbí. Na Silvestra dávali „*Vondru*“ od Iltnera — velmi skvěle v loni v divadle 1. scénu

ze Smetanovy „*Prodané nevěsty*“ s orchestrem. Tolik as o spolku slovinském, který snad až přijde z Vídně lepší vítr, též ještě více se oživí. Politika účinkuje též vždy na spolky — ovšem chlapíci Češi nedají se másti; ale Čech je za to Čechem. *Kostelní hudba* — bohužel — až do nastoupení Ant. Förstra na místo chorregentské a varhanické byla jedním slovem *šídromajrovská*, devět desetin jeho děl se provozovalo a v druhých kostelích až doposud s výjimkami malými se provádí taková hudba. A. Förster vyklidil už hodně smetí z chrámu Páně a doufáme, že brzy vyčistí poslední nezbytné až dosud zbytky šlendriánu zarezavělého; mezi ně patří též intrády. *Divadlo* jest doposud německé. Letos se má v zimě (neb se hrává jen od 15. září do květné neděle) jednou za měsíc též slovensky hrát, dej Pán Bůh, aby to šlo v progressích, tak jako při českém divadle. Co se týče p. Ant. Förstera, rozeného Čecha, rozvíjí zde velkou kompoziční činnost. Složil doposud 24 písní s pianem (4 slovinské, 3 chorvátské, ostatní české, čtyry teprv vyšly tiskem), 30 sborů a čtvero zpěvů (10 českých, ostatní chorv. a slov.), 5 kusů pro piano, 8 mší (1 instrumentální, ostatní buď s varhanami neb bez průvodu), 1 *Te Deum* a jiné církevní vložky. S vydáním skladeb je zde rovněž taková obtíž jako v Praze. Nadaný skladatel, ten neví věru kam by se obrátil; zdá se mi, že nakladatelové chtějí mít hned z každého díla velkého užitku, nesrovnávající jedno k druhému. A. Förster zaměstknává se právě s vydáním 2. dílu své *slovinské zp. školy*, 1. díl již před rokem zde vyšel. *Civilní kapella* se právě rozpadává, ani rok netvala. Němci pranic ji nepodporovali majíce vojenskou bandu vždy, i k demonstracím — viz pranic ve Velčích, — Slovenci pak mají těch spolků tolik, že nemohou sami ještě bandu vydržovat. V celku tedy není mnoho potěšitelného v hudebním zdejším světě, jakmile se něco zvláštního přihodí, podám Vám milerád zprávu o tom.* —č.

Z Pardubic. (Hudební akademie. — Amer. klub dám).

V neděli dne 27. května slavil zdejší dívčí spolek „*Ludmila*“ slavnost srdečnou a upřímnou; přivítal totiž ctěný spolek „*Americký klub dam*“ z Prahy, jenž o půl 11. h. dop. do nádraží Pardubického přibyl navštěvou. Přijelo 21 dam klubu v průvodu 7 pánů; pí Branerová byla v čele dam, mezi kterými nalezala se pí. Malypetrová, pí. Malá, pí. Stausova a jedna ruská dáma, jmenem A. F. Kirejevová, dle doslechu protektorka mnoha dobročinných ústavů a společností na Rusi; pánové byli Vojta Náprstek, Kaván, Dr. Tonner, Dr. Malý, prof. Studnička, Bursík a Gubin, žurnalista z Moskvy. Ku přivítání tak vzácných hostí dostavila se nejen „*Ludmila*“ ale k velikému potěšení svému viděli jsme tam též slavnou městskou radu Pardubickou s purkmistrem p. Arnoldem, ctěný spolek Sokol zdejší se starostou svým p. Bubeníkem, pěvecký spolek „*Pernštýn*,“ deputaci 4 čl. ctěného Šokola Kralohradeckého, deputace pěveckých spolků Holického a Heřman-Městského a ohromný nával lidu městského i venkovského. Když byly členové Ludmily své milé hosty přivítali, odebrali se s nimi do domů, kdež je pohostili. V poledne o 12. hod. počala na Veselce v Odeonu velká akademie, kterou „*Ludmila*“ k uvítání ctěného amerického klubu dam uspořádala; program byl velmi zajímavý a krásnými skladbami vynikající. Členové amer. klubu slč. Šurova a Horáková zapěly 3 solové dvojzpěvy s průvodem piana (p. Kaván je provázek) tak krásně, že bouřlivá pochvala neměla téměř ani konce. Slč. Teresa Havelkova, člen klubu, zahrála velmi obratně a významně piecu od Chopina a potkala se též s potleskem všeobecným. „*Ludmila*“ přednesla: „*Pozdravy*“, dvojhlasý sbor od Mendelssohna, Tambor, smíšený sbor od starostky spolku pí. Bož. Jahnové, Jarní, ženský sbor čtyřhlasý od K. Bendla, a Směs z národních písní od pí. Bož. Jahnové; veškeré tyto písně zapěla „*Ludmila*“ s takovým úspěchem, že došla pochvalného uznání od p. Kavána, na slovo to vzatého skladatele českých písní a věru hrdou může býti na tento jí příznivý úsudek. Mimo tyto piecy zapěl též náš statečný spolek „*Pernštýn*“, jenž snahy Lud-

*) Těšíme se velice na novinky.

mily velmi čestně podporuje, Výprask od P. P. Křížkovského, a 3 členové jeho, ředitel spolku p. Tomšu, pánové Jar. Pulpán a Šlemr provedli trojhlasý solový žert od Schuberta Advokáti s takovým milým humorem, že celou velmi četnou a vybranou společnost na nejvyšší stupeň rozjařili, a tím koncert důstojně ukončili. Celý koncert byl velmi zdařilý a osvědčil zase velkou obětavost a pili starostky spolku pí Bož. Jahnové a ředitele zpěvu P. Tom. Střebského. Pí starostka byla za svou výtečnou, původní skladbu smíšeného sboru Tambor hlučným potleskem vyvolána. — Po skončeném koncertu zasedlo se s cťnými hosty pražskými k společnému obědu v Odeonu. Obědu účastnili se všickni cizí hosté, Ludmila, sl. městská rada s purkmistrem p. Arnoldem, p. starosta Bubeník, p. ředitel Tomšu a mnoho jiných vzácných občanů zdejších, tak že účastníků spočítáno 91. Při obědě velmi mile překvapovaly a rozjařovaly telegramy, jichž došlo 13, zejména zpomenli si na nás: Spolek dam vyšší školy Karlínské, jmenem spolku M. Demartini; spolek Vlasta s krásným přáním: Spěcháme vám veselí přátí, My též chceme si z vás příklad brátí. Za spolek Božena Bursíkova, Fr. Novotná a Lida Bozděchova. Protektorka spolku pí Bubeníková z Františkových lázní; jmenem malostranských dam klubu Marie Volfová; 14 členů klubu s pí Žofíí Podlipskou v čele zaslaly pozdrav: „Slavným hostitelkám amer. klubu v Pardubicích! Vzájemnost dobrých úmyslů a krásné činnosti pudila členy amer. klubu, aby zavítaly do středu vašeho, s vámi se poznaly, při vás se povznesly a k další činnosti se posílily; též i my, co jsme zůstaly nazpět, jsme v duchu mezi vámi a posíláme vám cestou električiny sesterský pozdrav;“ spolek „Žumpa“; nepřítomný člen Ludmily Aurelie Skoupých; srdečné pozdravení od Karlínských členů klubu Anna Kaizlova, Božena Bursíkova a Lida Bozděchova; 16 členů klubu s pí Šimáčkovou v čele: Družky naše jsou v středu Vašem, krásný svazek přátelství dřívějšího nás s Vámi poutající upevněn tím více. Vy podáváte nám důkaz skvělé sdílnosti, přičinnosti v podnikách našich, začez vám vřelé díky vzdány buďtež od nás, které jsme nemohly účastnit se slavnosti tak velikolepé; avšak vzpomínáme i ve vzdálenosti na vás všechny s účastenstvím nemalým; měšťané a údové klubu Smichovští; Shromážděné sokolské a pěvecké jednoty v České Skalici; Dr. Lorenc starosta „Sokola“ Kralové-Hradeckého; a konečně pěvecký spolek „Lumír Malostranský“ z údolí Prokopského. — Po skončeném obědu byl společný výlet na Horu Kunětickou; za všeobecného veselí vystoupali naši milí hosté na vozy žebřinové, ale ověncené a prápory českými ozdobené, a při zvucích zdejší kapely hnul se celý průvod vozový v nepřehledné řadě městem ke Kuněticům, kde byl takový již nával lidu, že vše přeplněno bylo, a jen s tíží mohly dámy am. klubu si veškeré vzácnosti staroslavné historické Kuněky prohlédnouti. Na Kuněticích všeobecný jásot a veselí! Užší kruh hostí pražských a pardubických bavily opět členové am. klubu svým milým zpěvem, v němž vynikaly sl. Šurova a Horáková! Zábava byla nenucená, upřímná, kde se české srdce poznaly, své přišly k svým.

V soumraku opustili jsme Kunědice, a tímž pořádkem vraceli jsme se do Pardubic, kde opět Ludmily své hosty si do bytů uváděly. V pondělí ráno prohlížely dámy klubu zdejší vyšší realku a spolkovou místnost Ludmily, kdež mnohého krásného dárku se dostalo od dam klubu realce, knihovně Ludmilině, i na chudé studující pamatováno! Zaplať Vám to Bůh! Když posléze naši milí hosté ubírali se k Veselce, aby odjížděli do Chrudími, tu nemohly se Ludmily od tak upřímných sester svých rozloučiti, a téměř v plném počtu je doprovázely do Chrudími, kdež srdečné s Bohem sobě daly a přislíbily pěstovati vzájemnost sesterskou, spěti k jednomu cíli vlasteneckému, podporovati všecko krásné a šlechtné naší milé vlasti! A protož voláme z plna srdce cťnému americkému klubu dam a spanilomyslné „Ludmile“ Pardubické

Svorně k cíli společnému kráčejte!

V lásce k vlasti upřímně vždy trvejte!

Kronika zpěváckých spolků.

* *Společná vycházka „Lumíra“ Malostranského s Thalíí* dne 27. června vydařila se jak náleží pěkně. Výletníci sešedše se o půl druhé hod. vyšli s práporem spolkovým. Sešlo se 36 čl., k nimž připojili se členové čt. och. jednoty „Thalie“. V údolí sv. Prokopa, kam i Sokol Karlínský a Malostranský již dříve byl dorazil, zastavil se Lumír a čt. och. jednotu Thalie u kostela a na vrchu zapěl sbor „Na Moravu“ od Dra. Javůrka. Sokol Karlínský a Malostranský uslyševše zpěv, sestavili se hned v šik s prapory, načez se Lumír ubíral dolů v údolí, kde Sokol a obecnost přivítalo zpěváky mnohonásobným hlučným voláním „Na zdar! a Sláva“, které od Lumíra opětováno bylo. Pak nastala zábava nenucená až do půl osmé večer. Lumír bavil obecnost zpěvem a Sokol všelikými prostocviky a každý opouštěl spokojeně místo výletní. Bylo by záhodno, by se takový výlet zas co nejdříve uspořádá! — p. —

* *Zábava „Lumíra“ Malostranského*, která se odbývala dne 29. června, byla od obecnosti hojně navštívěna, tak že veškeré místnosti zahradní (u zlaté lodě) byly až přeplněny. Slyšeli jsme zde několik pikantních komických sborů, z nichž nejvyššího došel potlesku „O radostné cestování“ od Vašáka, pak „Ballada onešťastné žábě“ od Měchury, nár. písně od Drahorada, které provázeny byly hojnou pochvalou; ba častokrát se musely některé opakovat a pan Josef Drahorád, ředitel spolku, byl za přesné řízení několikrát vyvolán. Orkestr hrál velmi pěkně a byl odměněn také hojným potleskem. Doufáme, že statečný Lumír zařídí co nejdříve podobnou zábavu, jen bychom si přáli také, aby pro střídavost i deklamatorní část zastoupena byla. — ř. —

< * *Smíchovský „Lukes“* uspořádal s členy Lumíru dne 5. lipna koncert ve prospěch fondu chudých škol, dítek založeného činným ředitelem p. Fr. Zoubkem. Koncert došel velmi příznivého výsledku; neboť vynikal nejen dobrou volbou skladeb, nýbrž i správným provedením. Slyšeli jsme tu sbory „Na Moravu“ od Dr. Javůrka — „Plavečů návrat“ od Bazina — „Skřivánek“ od Javůrka a chorvatský „U boj“ od Zajíce jakož i Vojáckův sbor s barytonovým solem „Ples Čechů“, v němž p. Böhm slušně solo provedl. Mimo to přednesl p. Böhm s přiměřeným výrazem novou píseň „Muž bez slzí“ (slova od A. Melišové) od Dra Svobody z Litoměřie, která svědčí o pěkném talentu komposičním. Ze solistek slyšeli jsme sl. Hanušovou, která zapěla píseň od Dessauera a sl. Rastelliovu, která zapěla píseň od Mendelssohna. Obě pěvkyně přednesly výtečně písně ty a přidali, jsouce bouřlivou pochvalou odměněny, každá ještě jednu národní. Pan Fr. Kaván doprovázel velmi vkusně obě umělkyně na piano. Sbory řídil p. J. Bergmann obratně. > — x. —

* *Smíšený sbor Umělecké besedy* uspořádal v pondělí dne 5. července 1869 *slovanský koncert* na Žofině. Slovenská; Vlničky pro smíšený sbor složil J. Lev. Bella. — a) Velkoruská národní: U varot, varot, bafuškinich, b) malor. národní: Doščik, doščik kapaje drybněnko, přednese p. Barcal. — Slovenská národní: Orala, orala sivýma volkama, pro smíšený sbor upravil J. Lev. Bella. — Slovinské: a) Národní: Mila, mila lunica. b) Dve utvi ste přiletele, složil Davorin Jenko. Přednese p. Gerbič. — Věvec tatranský, směs z písní slováckých, pro žen. sbor s průvodem piana upravil Hynek Vojáček. — a) Polská národní: Albož mi to jacy tacy, krakowiak. b) Kozácká (z Záporoží): Oj išli naši slavni Zaporožci, před. p. Paleček. — Přilítlo jaro z daleka (slova Vít. Hála), pro smíšený sbor složil K. Bendl. — Světla víc! (slova od V. Štulce), pro smíšený sbor složil L. Procházka. — Neobdrževše od pořadatelů vstupenky nemůžeme o koncertu žádné zprávy podati. Snad to za nás učiní referent „Prager Zeitung“, jenž zajisté vstupenky obdržel?

* *Jednota* pro podporování hudebních umělců, jich vdov a sirotků, odbývala v neděli dne 27. června valnou hromadu u přítomnosti 20 členů a za předsednictví dra Helmingra. S počátku rozpředla se debata o tom, mají-li též čestní členové míti právo účastniti se v schůzích spolkových a hlasovati v nich. K

Pokračování v příloze.

obhájení dra Čížka rozhodnuto, že čestným členům právo to přisluší: Pak čtena byla jednatelská zpráva, z níž vyjímáme tato data. Spolek má 33 členů skutečných s ročním příspěvkem 176 zl. Za poslední doby ztratil spolek úmrtím dva členy: Karla Strakatého a Al. Dreyschocka, shromáždění vyslovuje soustrast s jich úmrtím. Jméno spolku obnáší 88.053 zl. Vydání totiž podpora poskytovaná 18 vdovám umělců po 105 zl. obnášela poslední dvě leta 1800 zl. Spolek měl příjmů z uspořádaných koncertů 1405 zl. 42 kr. Přijat návrh p. Pisařovice, aby podpora udílená vdovám zvýšena byla na 160 zl. ročně. Pak zvolena komise 3 členů k vypracování nových stunov, totiž p. Janatka pokl., Dr. Čížek a Jan Lukes. Při volbě ředitelstva zvoleni jsou za předsedu Jan L. Lukes; za direktory Bedř. Smetana, prof. Hegenbart a Jul. Pisařovic; za assistenty Hradecký, Jaantka ml., Proška, Wittich, Dr. Čížek, Knahl, za pokladníka Volberger; za aktuaara Starý; za revisory účtů Bauer ml. a Miko.

* *Zpěvácký spolek ve Mšeně* uspořádá dne 11. července 1869 koncert v sále p. Kusa, za laskavého spoluúčinkování sl. Joh. Horákovy, slč. Emmy Šurovy, p. Lud. Peera, kom. virtuosa, p. Vác. Pavlíčka a pánů z Prahy. Na programu jest: Na vlast, sbor od Pazdířka. — a) Oklamaná cikánka, píseň od Fr. Kavána. b) Milá, milá lunica, slovenská píseň. — Valčík od Chopína. — Koncert pro violoncello s průvodem piana od Molique, př. p. Lud. Peer. — Již tě vidím na posled, píseň od Zvonaře. — Milenko drahá dobrou noc! smíšený čtvero zpěv od K. Bendla. a) Pršívalo jen se lilo, národní píseň. b) Bože muoj, otče muoj, slovenská píseň. c) Modlitba z opery „Drahomíra“ od Šebora s průvodem harmonia. — Touha, sbor od Knahla. — Dvojzpěv od Karla Bendla. — Fantasie od Servaise, před. p. Lud. Peer. — Přilítlo jaro, smíšený čtvero zpěv od Bendla. — Tvé oči od Fr. Kavána. — Dvojzpěv z „Jesondy“ od Spohra. — Naše probuzení sbor od L. Procházky.

* *V celoroční valné hromadě* zpěv. spolku „Čech“ v Hostouni dne 29. června obývané byli zvoleni za předsedu p. Karel Svoboda, — za ochrance spolku p. Jan Novotný — za ředitele horlivý p. Tomáš Řečinský — za jednatele p. Jachim Fibiger — za pokladníka p. Jan Brejník. — Do výboru: p. Josef Brejník, p. Josef Veselý, p. Josef Marják, a p. Jan Moll.

* *V Rusi jsou nyní už tři mužští zpěvácké spolkové* a sice v Rize (Riga) s názvem „Bajan“, v Revalu „Gusle“ a v Saratově.

* *Srbská zpěv. družstva* množí se v úhledě. Pokud nám známo, jsou zpěv. spolky v Bělehradě — Požerevaci — Kragujevaci (v knížectví srbském), pak v Bělé Církvi (řed. Koblic) — Čakově — Novém Sadu (řed. Petřík) — Pančově — Pešti — Mitrovicích — Temešváru (řed. Kunst) — Titelu — Vršci (řed. V. Hlaváč) — Zemuni (řed. Hořejšek). Dále se tvoří pěvecká družstva v Bečeji — Bečkereku — Kikindě — Rumě.

Zprávy.

* *Její cis. Vys. velkokněžna Helena Pavlovna přijala blahosklonně zasláný jí exemplář „Dalibora“ a vyslovila redaktoru těchto listů díky za zaslání Dalibora.*

* **České divadlo.** Ve středu dne 30. června: „Ballo in maschera“ (Maškarní ples), velká opera ve 3 jedn.; přel. E. Züngl, hudba od J. Verdiho (poprvé). — Dne 2. lipna: „Ballo in maschera“. — Dne 4. lipna: „Don Pasquale.“ — Dne 8.: „Troubadour.“ Slč. Vitaliové, roztomilému našemu hostu, máme co děkovati, že se uvedla v náš repertoar opět nová opera, totiž: „Ballo in maschera“ od J. Verdiho.

V Paříži se Verdiho opera vzdor upomínkám na text z Opery Auberovy téhož jména líbila. Tamější kritika uvítala hudbu co značný pokrok Verdiho, a v skutku zdá se, že skladatel zabočil ní na jinou dráhu. Jako Rossini ve svém „Tellu“, Bellini v „Puritanech“, Donizetti ve své „Favoritce“, tak také Verdi obrací se v této operě jaksí na pokání. Zvláště instrumentace svědčí o pravdivé vůli skladatele, aby se povznesl k výši francouzských mistrů. Ostrost

a nápadnost efektů převládá sice ještě; avšak lze též v partituře nalezi místa, kde docílil Verdi jednoduchými prostředky krásného účinku. To platí hlavně o 2. a 3. dějství. Zpěv věstkyně, terzetto a kvintetto třetího dějství jsou značné práce, které nad jiné vynikají. Verdi zahrál si i na kontrapunktistu. O tom svědčí exposice praeludia, skládající se z motivů obou spiklenců De Horna a Wartinga, jakož i předvedení dvou rozličných myšlenek prvního finale v jeden celek. Jen poslední arie, kterou Gustav III. zpívá po zavraždění, jest co do působení podobna arii z Lucie a ztrácí svou rozvláčeností mnoho na efektu. Každým způsobem jeví se v operě té vliv Meyerbeerův; avšak některá místa jmenovitě v prvním jednání mají na sobě ráz i urážlivé všednosti. V Paříži a v Petrohradě, kde se opera ta před několika lety provozovala, přenešen byl děj o zavraždění Krále Gustava III. ze Stockholmu do Bostonu. Ricardo z Warvichu, gouverner Bostonský převzal roli Gustava III., jeho sekretář Renato úlohu hraběte Ankerströma; prosté osoby Samuel a Tom úlohy švédských náčelníků hrabat Horna a Wartinga. — Královnou večera toho byla přede všemi sl. Vitaliova, jenž Amalii velmi živými barvami znázornila a dramaticky mistrně provedla. Že se jí dostalo při každé scéně velké pochvaly a kytic, netřeba ani při její oblíbenosti podotýkati. Slč. Kupkova (Oskar) nevyhověla co do koloraturního zpěvu v té míře, jak by bylo žádoucí. Partie ta příslušela by právem sl. z Ehrenbergů. Pan Šebesta podal co do hry i zpěvu zdařilý obraz Ankerströma. Pan Lukes provedl co úlohu Gustava III. výtečně. Provedení samo nebylo tak precísne, jak to bývá obyčejně, zvláště pochybeno bylo v tempu. V posledním čase pozorujeme i jakousi ocháblost u sboru; proč, věru nevíme. V Troubadouru slavila sl. Vitali opět nový triumf, pan Lev (hr. Luna) zpíval výborně a p. Gerbič (Troubadour) byl dobře disponován a pochvalou odměněn. P.

* *Ředitelstvo konservatoře zdejší* odstranilo ze sálu ústavu podobizny býv. svého ředitele Bedř. Kittla, chvalně známého co skladatele oper, a pověsilo tam místo něho podobiznu nynějšího ředitele Jos. Krejčího. Máme to nazvati beztaktností aneb nešetností, ale mohlo by se ředitelstvo stydět za takové jednání!

* *Pan Jakub Schwarz*, výtečný barytonista český, engažován jest pro zimní saisonu u opery Düsseldorfské s příznivými výminkami co první barytonista a v letní saisoně 1870 v Berlíně u Krollově opery.

* *Pan Voj. Hlaváč*, plodný komponista náš, vydal právě nákladem svým ve Vršci fantasii na romanské písně pod názvem Fantasii Romanesci pentru piano, kterou byl Jeho Vys. Karlu I., knížeti rumunskému věnoval. Písně ve fantasii té vetkané jsou velmi karateristické a skladba sama vděčná. Hodí se dobře co brillantní kus k výročním zkouškám chovanců klavírních ústavů. Lze ji dostati u p. Schindlera v Praze.

* *Fr. Steger* (Stazič) věhlasný tenor, engažován je prý pro příští saisonu u divadla San Carlo.

* *Tamberlík*, tenor s vysokým Cis, je nyní v Londýně, kde vystoupí v Don Juanu se zpěvačkou Patti.

* *Pan Ferd. Podhorský*, operní pěvec účinkoval tyto dni v koncertu, jenž se odbýval v lázních Mariánských, a osvědčil se co výtečný pěvec písní. Jeho přednos Schubertovy písně „Uchlé kvítí,“ byl přijat s velkou pochvalou a po přednesení písně „Pocestný“ od Fesky byl dvakrát hlučně vyvolán.

* *Paní Schröder-Chaloupková*, primadonna a býv. žákyně naší slavné Podhorské, engažována jest u opery v Rize, kdež se velice líbila.

* *Pan Vojt. Hlaváč*, skladatel a sbormistrsrb. zpěv. spolku ve Vršci, pobýv několik dni v Praze odebral se dne 4. lipna do svého rodiště Ledče.

* *Slč. Sittova*, nadaná operní žákyně p. Fr. Pivody, vystoupí prý co nevidět na českém jevišti v Rigolettu, Faustu a j.

* *Uprázděná místa huděbnická.* U divadelního orchestru v Kasselu je uprázděno místo 2. klarinetisty. Ucházeči nechť zadají o místo to k dvornímu kapelníku Reiss-ovi v Kasselu.

Otče náš.

Pro soprán neb tenor. Složil Alois Hnilička.

Andante.

Zpěv.

Varhany.

jemné hlasy

pp

Ped.

fo *po* *fo*

jmé-no Tvé, buď vů - le Tvá, buď vů - le Tvá, ja-ko v ne - bi tak i na ze-mi, ja - ko

cresc.

v ne-bi tak i na ze - mi. Chléb náš ve - zdej - ší dej nám dnes a

sf *po*

odpusť nám naše viny jakož i my od-pou-ští-me našim vi-ní - kům a ne-u - veď nás v pokuše - ní; a - le

sf

dim

zbav nás — — — a - le zbav nás od zlého a — — — — men, a - le zbav nás od zlého a — — men.